

การกระจายอำนาจกับการจัดซื้อสื่อการเรียนรู้

“การจัดซื้อโดยส่วนกลางแม้ในบางครั้งจะมีความสุจริต, โปร่งใส และเที่ยงธรรม; แต่ก็อาจจะมีปัญหาเรื่องสื่อการเรียนรู้นั้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของครูและนักเรียน.”

สื่อการเรียนรู้ หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนใช้สอนและผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเรียนรู้เนื้อหาหรือสาระนั้นๆ ; ดังนั้นสื่อการเรียนรู้จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “สื่อการเรียนการสอน”. สื่อการเรียนรู้สามารถแบ่งตามลักษณะออกได้เป็น 3 ประเภท คือ **1. สื่อสิ่งพิมพ์** หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือเรียน, หนังสือพิมพ์, นิตยสาร, วารสาร เป็นต้น. **2. สื่อเทคโนโลยี** หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือไฮเทคทันสมัย หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น แด็บบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์), แด็บบันทึกเสียง, ภาพนิ่ง, สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น.

3. สื่ออื่นๆ หมายถึง วัสดุ, เครื่องมือ และอุปกรณ์ เช่น หุ่นจำลอง, แผนที่, อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์, เครื่องมือช่าง เป็นต้น.

สื่อการเรียนรู้ควรมีความหลากหลายเพื่อสนองความต้องการผู้เรียน, ชุมชน, สังคม และประเทศชาติ.

การจัดซื้อสื่อการเรียนรู้ จากอดีตถึงปัจจุบันนิยมใช้วิธีกำหนดนโยบายจากส่วนกลางคือกระทรวงศึกษาธิการ, ตั้งงบประมาณ แล้วจัดซื้อโดยส่วนกลาง; จึงอาจเป็นที่มาของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในวงการศึกษาแทบทุกยุคทุกสมัย. **การจัดซื้อโดยส่วนกลาง** ในบางครั้งจะมีความสุจริต, โปร่งใส และเที่ยงธรรม; แต่ก็อาจจะมีปัญหาเรื่องสื่อการเรียนรู้นั้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของครูและนักเรียน. กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ไม่ใช่ของที่ครูและนักเรียนต้องการ. สื่อการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนต้องการอาจมีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น.

การกระจายอำนาจการปกครอง สู่ท้องถิ่น ปัจจุบันองค์การปกครอง

ส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีหน้าที่ต้องดูแลเรื่องการศึกษาด้วย. การจัดซื้อสื่อการเรียนรู้ของอปท. ก็นิยมเลียนแบบส่วนกลาง คือใช้วิธีกำหนดนโยบาย, ตั้งงบประมาณ และจัดซื้อโดย อปท. เองแล้วไปแจกให้โรงเรียน. ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงไม่ใช่เพียงแค่เรื่องอาจจะมีการทุจริตในการจัดซื้อ และไม่ใช่เพียงแค่เรื่องสื่อการเรียนรู้ที่จัดซื้ออาจจะไม่มีคุณภาพ, ปัญหาที่สำคัญกว่าคือสื่อการเรียนรู้นั้นตรงกับความต้องการของครูและนักเรียนหรือไม่? เราจะมียุทธวิธีจัดการกับปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้อย่างไร?

การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

“การใช้วิธีกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและกระจายงบประมาณให้กับโรงเรียนโดยตรง, เพื่อที่โรงเรียนจะได้ใช้งบประมาณนั้นไปจัดซื้อสื่อการเรียนรู้ที่มีทั้งคุณภาพและตรงกับความต้องการของครูและนักเรียนในโรงเรียนของตนเอง.”

กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาสู่โรงเรียนโดยตรง (มาตรา 39). การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาหมายถึงการให้อำนาจแก่โรงเรียนในเรื่องการบริหารวิชาการ, งบประมาณ, บุคลากร, ทรัพย์สิน และรวมถึงการบริหารทั่วไปด้วย. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ความสำคัญเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาถึงกับกำหนดให้โรงเรียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล (มาตรา 59).

ข้อเสนอในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้นคือ การใช้วิธีกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและกระจายงบประมาณให้กับโรงเรียนโดยตรง, เพื่อที่โรงเรียนจะได้ใช้งบประมาณนั้นไปจัดซื้อสื่อการเรียนรู้ที่มีทั้งคุณภาพและตรงกับความต้องการของครูและนักเรียนในโรงเรียนของตนเอง.

โรงเรียนมีคณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจาก อบต., ผู้ปกครอง, ผู้นำชุมชน, ผู้อำนวยการโรงเรียน ฯลฯ ซึ่ง

จะทำหน้าที่คอยกำกับดูแลการจัดซื้อให้เป็นไปอย่างสุจริต, โปร่งใส และเที่ยงธรรม. นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก็ยังสามารถเข้ามากำกับดูแลได้อีกชั้นหนึ่งด้วย.

ข้อเสนอที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้ยึดหลักตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่ พ.ศ. 2542!

กฎหมายเปลี่ยน...แต่ความคิดของผู้ปฏิบัติไม่เปลี่ยน จึงยังปฏิบัติกันแบบเดิมๆ. การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐนั้นเข้มข้นมากขึ้น ทั้งจากองค์กรอิสระต่างๆ, จากวุฒิสมาชิก (ส.ว.) รวมทั้งจากประชาชนโดยตรง.

ขอได้โปรดมีคุณธรรมนำการคิด.